

Vägledning kring status och smärttyper

Test av sensorisk funktion

Sensoriskt funktionstest är ett av de viktigaste hjälpmedlen.

Det är ofta bra att patienten blundar under testet.

- Beröring – med bomullstops
- Smärta – med skarp och trubbig ände på till exempel en trätandpetare (kan patienten skilja mellan dem?)
- Temperatur – med till exempel handsprit på kompress (kyla)
- Vibration – med stämgaaffel

Patologiska utfall vid test av sensorisk funktion

- Allodyn – smärta vid normal beröring
- Hyper- eller hypoalgesi – ökad eller nedsatt smärta vid nålstick
- Hyper- eller hypoestesi – nedsatt eller ökad känsel vid beröring, värme, kyla
- Dysestesi – obehag vid beröring, värme eller kyla
- Parestesi – känselförnimmelse utan beröring

Jämför patologiska fynd med andra sidan och med dermatomkarta.

Karakteristika för olika smärttyper

	Nociceptiv smärta	Neuropatisk smärta	Nociplastisk smärta
Smärtan beskrivs som	Skarp, molande eller bultande, ofta intermittent	Brännande, stickande, ”elektrisk”, strålande	Varierande
Samband med skada/sjukdom	Korrelerar till vävnadsskada	Korrelerar till perifer eller central skada i nervsystemet	Oproportionerlig i förhållande till ursprunglig skada/patologi
Lokalisation	Korrelerar till vävnadsskada	Korrelerar till perifer eller central skada i nervsystemet	Smärtspridning – den initialt lokala smärta har spridit sig och är nu regional/generaliserad. Smärtan flyttar ibland mellan olika kroppsdelar
Test av sensorisk funktion	Vanligtvis normal	Känselrubbning ses ofta i samma område som smärtan, brukar stämma med dermatom	Ökad smärtekänslighet, med allodyn och hyperalgesi. Utbredning av känselrubbning stämmer inte med dermatom
Övrigt			Oproportionerlig eftersmärta efter mindre ansträngning, kan kvarstå i flera dagar